

Isiklike andmete varundamispraktika: totaalne kindlus vs lihtsalt hallatav lahendus

Ükski inimeste poolt loodud masin pole täiuslik: alguses võib ta olla kaasaegne ja kvaliteetne, kuid aja möödudes ta vananeb ja uute tehnoloogiatega võrreldes, muutub ebapraktiliseks. Ning lõpuks ta lõpetab töötamise, sest koostisosad, millest ta koosneb, ei ole igavesed. Mõnikord aga juhtub, et sellist pikka protsessi ei saagi kogeda ning mingil põhjusel lõpetab masin juba varem töötamise. Olenemata kumba teed minnakse, on arvuti üks sellistest masinatest, mille töötamise lõpetamine on kasutajale üldiselt väga kahjulik. Põhjuseks on fakt, et arvutis hoitakse tavaliselt infot, mis on tihtipeale tihedalt seotud kasutaja isikliku elu või tööga. Et ära hoida see nutt ja hala, milline olukord võib saabuda, kui kõik andmed lähevad eelnimetatud viisil kaotsi, tuleks ennetada kogu seda tragöödiat. Parim viis selleks on varundamine – oma vajaliku info kopeerimine kuhugi turvalisse kohta, nii et kui peaks juhtuma intsident, et originaal läheb kaotsi, ei oleks kahju absoluutne.

Varunduseks on mitmeid erinevaid viise ja mooduseid. Mõned neist on äärmiselt lihtsad ja ei vaja kasutajalt eriti palju aega ega mõtlemist, teised on keerulisemad aga ka turvalisemad, kuid vajavad rohkem oskusi kasutamiseks või on kallimad endale soetada. Küsimusele, kas minna lihtsamat, kuid tihti ebaturvalist, või raskemat, kuid efektiivsemat, teed mööda, peab iga kasutaja ise vastuse leidma.

Kui rääkida erinevatest vahenditest, kuhu oma varundust teha, siis on jällegi võimalusi palju. Kõige algsem ja lihtsam viis oleks oma varundatavad andmed panna flopile, CD-le või DVD-le. Loomulikult ei tunne enam enamus inimesi flopidiskette ära ning puuduvad seadmed, millega neid lugeda, rääkimata täiesti ebapraktilisest suuruse murest, mille all kannatab ka teinegi variant – CD. Üldiselt on CD-d ja DVD-d hea või vähemalt aksepteeritav lahendus andmete salvestamise jaoks, mis ajas enam ei muutu ning pole ka oma suuruselt väga massiivsed. Kõige tüüpilisemalt kuuluvad sellesse valdkonda filmid, pildid ja muusika. Negatiivseteks külgedeks nende puhul on nende suuruse piirang, CD-l tavaliselt vaid 700 MB ja DVD-l tavaliselt vaid 4,7 GB, ning oht, et plaadiga võib midagi juhtuda (ning isegi kui ta niisama seisab, ei ole ta siiski igavene). Esimesest probleemist saab üle kasutades kallimaid mitmekihilisi või mitmekülgseid plaate või suurendades toorikute kogust ning teist probleemi saab ära hoida kandes hoolt oma kogumiku eest, kuid üldises perspektiivis pole see just kõige efektiivsem viis oma varunduse tegemiseks.

Teine vahend varunduseks oleks välised kõvakettad ja mälupulgad. Mõlemad on varundusvahendina hiljuti väga populaarseks saanud ning on kindlasti palju tõhusam kui eelmine variant. Täna on tüüpiliselt kasutusel USB 3.0, mis tagab kiire andmevahetuse ja poest võib leida mälupulki suuruses 16 MB-512 GB (tavaliselt 4-16 GB) ning väliseid kõvakettaid suuruses 320 GB-2 TB (tavaliselt 1-2 TB). Eelisteks on ka asjaolu, et salvestatud andmetega on veel võimalus kergesti ümber käia ja muuta andmeid, mis seadmele salvestatud on. See tähendab, et mõlemad seadmed sobivad hästi nii staatiliste andmete kui ka tihti uueneva info varundamiseks. Negatiivseks võib lugeda nende seadmete hinda ning suurust, juhul kui varundada on palju informatsiooni.

Kolmas vahend oma andmete jätkuva eksistentsi tagamiseks on veebipõhised lahendused ehk andmete üles laadimine „pilve“. Kuna veebi saab oma andmeid ülesse laadida suurtes kogustes ja see on ka enamjaolt turvaline, on see vahend ülimalt efektiivne varunduseks. Samas oleks negatiivseteks

külgedeks sõltuvus internetist ja selle kiirusest, mis võib mõningad operatsioonid teha väga aeganõudvaks. Lisaks tuleb ka arvestada, et tavalise välise kõvaketta suuruse saamiseks (ühelt teenusepakkujalt) tuleb tavaliselt raha maksta perioodiliselt. Populaarsed „pilve“-tehnoloogia esindajad oleks Apple iCloud (kuni 5 GB tasuta), Mediafire (kuni 50 GB tasuta), Amazon Cloud Drive (kuni 5 GB tasuta), Box (kuni 5 GB tasuta), Microsoft SkyDrive (kuni 7 GB tasuta), Dropbox (kuni 2+ GB tasuta) ning Symform (suurus sõltub). Laias laastus on ka oma pildi ülespanemine Facebooki või Flickrisse ka omamoodi varundamine.

Lisaks vahenditele on varunduspraktikas oluline ka viis, kuidas oma andmetele „kindlustus“ tehakse. Selleks on jällegi mitmeid erinevad lähenemise teid, ühed lihtsamad ja teised keerulisemad. Kõige kergem tee on lihtsalt oma tähtsate dokumentide ja failide salvestamine ehk üleslaadimine oma valitud vahendisse. Ühest küljest on see lihtsasti teostatav, kuid samas on see aeganõudev ja ebapraktiline. Parem viis varunduseks on läbi programmide. Isegi kui kasutaja ise ei oska sellise tarkvaraga ümber käia, siis enamus operatsioonisüsteeme pakuvad automaatseid varundusvõimalusi, mis on kergesti sätestatavad.

Muidugi enne varunduspraktika rakendamist tuleks kindlaks teha, mida üldse peetakse nii tähtsaks, et see vajab *back-upi*. Loomulikult on organisatsioon, mis käsitlevad andmeid ning andmebaasi kaotamine oleks neile katastroofiline, kuid tavakasutajade puhul on tihti tegemist vaid failidega, millel on rohkem sentimentaalne väärtus. Juhul, kui soovitakse varundada programme, mida tegelikult võib internetist vabavarana hankida, või näiteks sünnipäevapilte, mida keegi kunagi vaadanud pole, siis pole eriti mõtet liiga palju aega ja raha varunduseks kulutada. Kui aga vajadus on, siis võib minna totaalse kindluse teed, kasutada RAID-i, NAS-i, Pilve kollaboratsiooni jne. See võtab rohkem aega ja raha ning tihti ka professionaalide abi, kuid oma failide turvalisuse nimel võib see seda väärt olla.

Isiklikult ma langen sinna kategooriasse, kes eriti ei tegele varundusega. Esiteks, pole mul seda kogemust, kus kõik tähtis lihtsalt ära kaob, ning teiseks, ei arva ma oma andmeid nii väga tähtsaks olevat. Need failid, mille kaotamine poleks küll traagiline, kuid tüütu, panen ma välisele kõvakettale ja mõnikord DVD-le; Windowsi poolt on ka automatiseeritud back-up kord nädalas, mis väga suurt pingutust ei nõua: lihtsalt ühenda HDD ja tegele enda asjadega edasi. Üldiselt ongi varunduspraktika iga kasutaja oma kohustus või privileeg. Igal viisil ja vahendil on oma eelised ja puudused ning nad kõik koos annavad täpselt nii palju lahendusi, et igasugune varundussoov peaks saama täidetud nii nagu kõige sobilikum.